

21. Liczby z kresek, kreski z liczb

21. Liczby z kresek, kreski z liczb (s. 92)

22. Kodowanie liter (s. 95)

DOWIESZ SIĘ, JAK

- działała elektroniczna kasa sklepową,
- zamieniać kod paskowy na liczby,
- zapisywać liczby za pomocą kodu paskowego.

- Podchodzisz do kasy w sklepie z koszykiem pełnym zakupów. Kasjerka błyska na kolejne produkty małym urządzeniem lub przesuwają je przed specjalnym okienkiem. Jedynie czasami wstuka coś z klawiatury. Po chwili zakupy są podsumowane, a kasa drukuje paragon z ich spisem.

JAK TO DZIAŁA

- Urządzenie w ręku kasjerki lub okienko zawiera **czytnik kodu paskowego** (kreskowego), którym oznaczane są towary. Czytnik „widzi” kod (zestaw czarnych i białych pasków), a komputer umieszczony w kasie zamienia ten kod na liczbę (numer towaru). Ten sam komputer odnajduje numer w zestawieniu towarów i podaje opis towaru.

- Kod kreskowy widoczny na towarach w sklepie ma najczęściej 13 cyfr (standard EAN-13) – 12 z nich stanowi numer produktu, a 13. oznacza ostatnią cyfrę sumy kontrolnej.
Pierwsze trzy cyfry informują o kraju, w którym działa firma wytwarzająca dany produkt (dla Polski te cyfry to 590).
- Spróbuj wygenerować kilka kodów kreskowych w serwisach www.generatorkodowkreskowych.pl albo www.kreseczki.pl.

Kreseczki.pl - darmowy generator kodów kreskowych on-line

WIELKA WYPRZEDAŻ DYWANÓW DO **-70%**

* Wyprzedaż dywanów dotyczy wybranych produktów i trwa do 16.06.2020 r. lub do wyczerpania zapasów. Szczegóły w regulaminie.

KOMFORT

Sprawdź

Pojedynczy kod   Import z pliku   Pomoc

Wybierz standard: code-128 EAN-13

Skala: 2

Rotacja: 0

Format: png

Kolor: Czarny

Długość kreski: x1 (standard)

Rozmiar napisu: Standard

Twój kod: 3436780987775

Generuj

Cyfrą kontrolną w kodzie 3436780987775 powinno być 9.

2. Pojawił się

1. wpisałam

mBank ubezpieczamy z AXA

WYBRANE GABRIELI

Teraz pobaw się w kodowanie liczb za pomocą czarnych i białych pasków. Nie będą to takie paski jak na towarach w sklepie, ale zasady ich odczytywania są podobne.

Na jednej lub na obu stronach
wpisz 13 dowolnych cyfr...
i wygeneruj kod.

Tu zaczyna się istotna część lekcji

System dziesiętny znasz, poznaj system binarny - dwójkowy

ODCZYTYWANIE ZAKODOWANEJ LICZBY

- Istotną częścią przygotowania kodu paskowego jest ustalenie sposobu kodowania. Będziesz wykorzystywać osiem pasków z przypisanymi im liczbami – jak na rysunku poniżej.

128	64	32	16	8	4	2	1

Zauważ, że pierwsza liczba z prawej to 1, a każda następna jest dwa razy większa od poprzedniej.

1

$$2 = 1 * 2$$

$$4 = 2 * 2$$

$$8 = 4 * 2$$

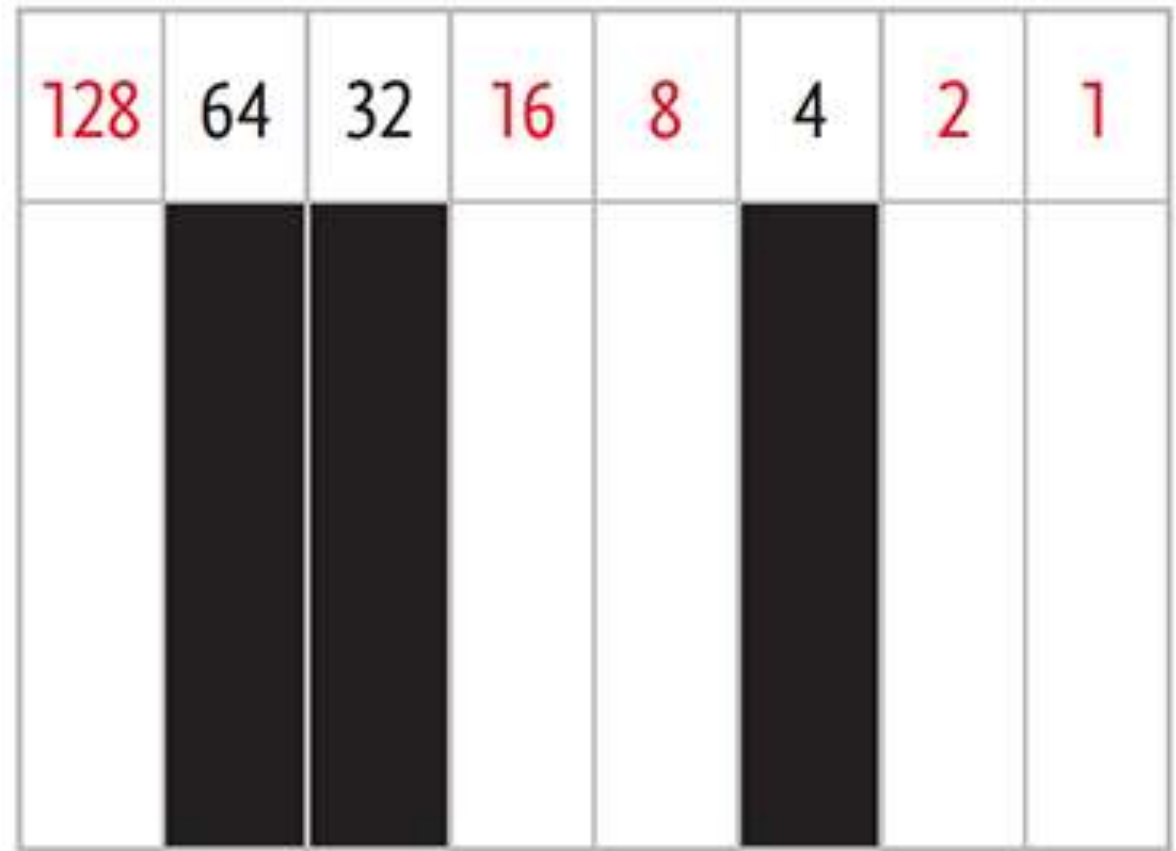
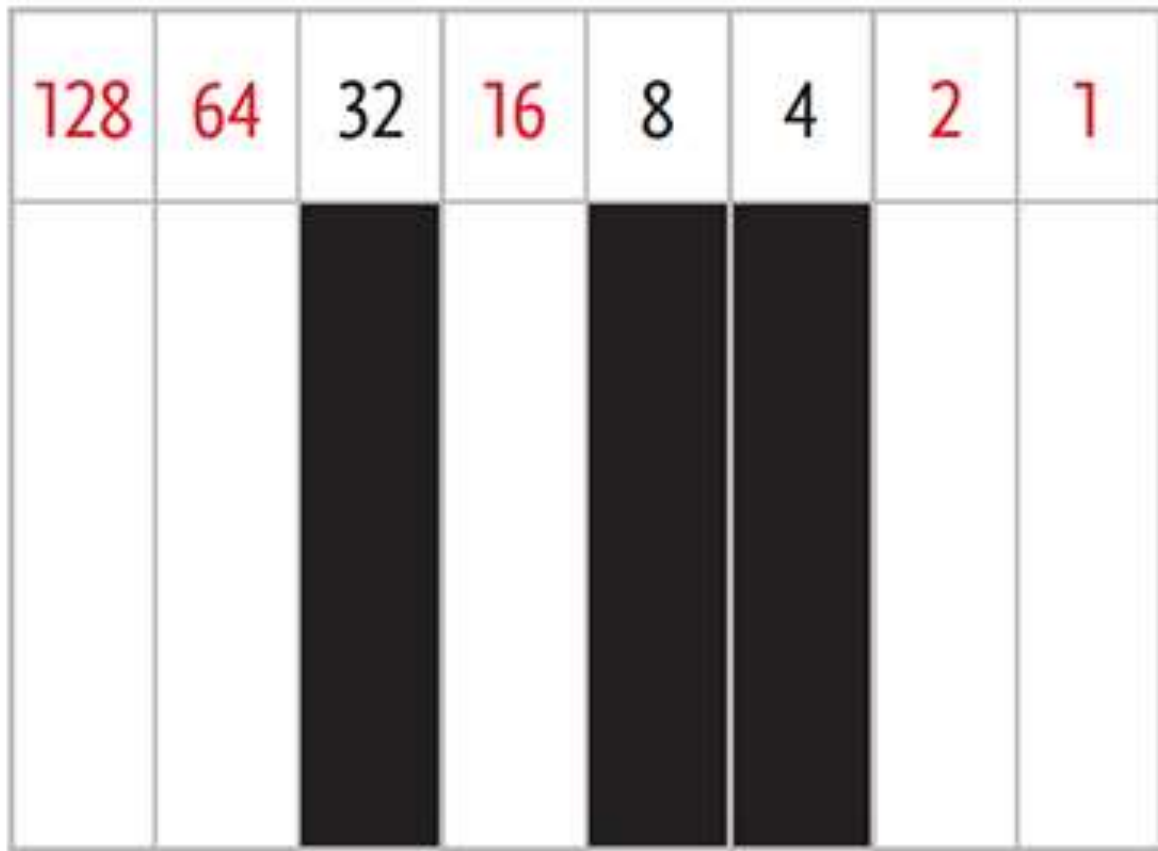
...

128	64	32	16	8	4	2	1

$$= 1 + 4 + 8 = 13$$

Odczytaj liczby zakodowane na poniższych rysunkach.

A czy potrafisz podać układ pasków odpowiadający danej liczbie?

- **KODOWANIE LICZBY**

- Zastanów się, w jaki sposób zakodować liczbę **51**.

Przejrzyj liczby odpowiadające paskom od lewej strony do prawej: 128 – za duża, 64 – za duża, 32 – to mniej niż 51, czyli ten pasek trzeba zaczernić. Zostało jeszcze $51 - 32 = 19$.

Przeglądaj dalej: 16 – to mniej niż 19, ten pasek też trzeba zaczernić. Zostało...

128	64	32	16	8	4	2	1

Algorytm zachłanny

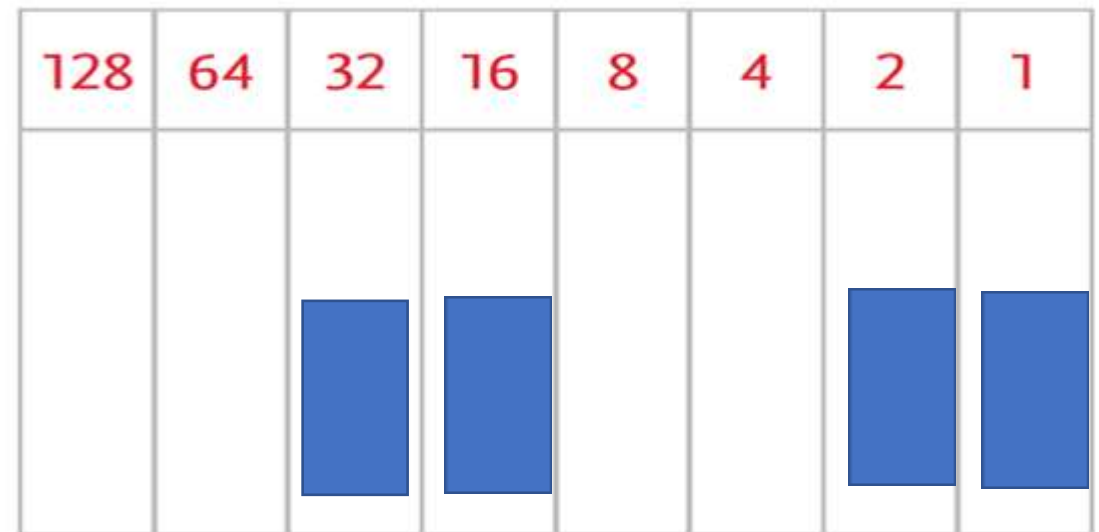
A czy potrafisz podać układ pasków odpowiadający danej liczbie?

- **KODOWANIE LICZBY**

- Zastanów się, w jaki sposób zakodować liczbę **51**.

Przejrzyj liczby odpowiadające paskom od lewej strony do prawej: 128 – za duża, 64 – za duża, 32 – to mniej niż 51, czyli ten pasek trzeba zaczernić. Zostało jeszcze $51 - 32 = 19$.

Przeglądaj dalej: 16 – to mniej niż 19, ten pasek też trzeba zaczernić. Zostało...

Algorytm zachłanny

Zaplanuj kody paskowe dla liczb **144** i **200** –
przygotuj odpowiednie rysunki.

144

144-128=...

128	64	32	16	8	4	2	1

200

200-128=...

128	64	32	16	8	4	2	1

CZARNY 1 – BIAŁY 0

- Być może zastanawiasz się, dlaczego do tworzenia kodu używa się białych i czarnych pasków. Ze względu na łatwość odczytu i „odporność” na błędy. Czarne paski pochłaniają padające na nie światło (prawie wcale go nie odbijają), a białe paski odwrotnie – nie pochłaniają światła (bardzo dobrze je odbijają). To dwa całkowicie przeciwne stany, zupełnie jak **1** i **0**.

Przyjmij, że **1 to czarny pasek**, natomiast **0 – biały**,
i ustal, jakie liczby zakodowano na poniższych rysunkach.

128	64	32	16	8	4	2	1
0	0	1	1	0	0	0	1

128	64	32	16	8	4	2	1
0	0	1	1	0	0	1	1

- A teraz zapisz trzy kody kreskowe z tej lekcji za pomocą zer i jedynek, przy czym zera z lewej strony pominiń.
- Liczba **51** w takim zapisie to **110011**.

ZADANIA – z których robimy 2 i 3

- Narysuj kody paskowe liczb 127 i 128. Zastanów się, jak możesz poznać, czy kod przedstawia liczbę parzystą czy nieparzystą.
- **Wypisz kody paskowe liczb od 1 do 9 z użyciem cyfr 0 i 1 (pomiń zera znajdujące się z lewej strony). Liczba 1 to 1, liczba 2 to 10, liczba 3... .**
- **Wyszukaj w serwisie Scratcha projekty, które mają w tytule „kod kreskowy”, obejrzyj wybrany projekt i porównaj z kodem paskowym z lekcji. Zajrzyj do środka projektu i przeanalizuj sposób jego oprogramowania. – otwórz: <https://scratch.mit.edu/projects/98661705/>**

22. Kodowanie liter

- Czy przez jednokrotne dodanie liczby 1, 2, 4, 8, 16, 32, 64 i 128 można uzyskać każdą liczbę całkowitą od zera do największej możliwej? Aby rozwiązać ten problem, zadaj sobie inne pytanie: jak zbudować ciąg liczb, aby można było z ich sumowania uzyskać dowolną liczbę całkowitą, jeśli każda z liczb może wystąpić w tej sumie tylko raz? Musisz mieć **1** i **2**. Liczbę **3** uzyskasz ze zsumowania liczb 1 i 2, ale liczby **4** już nie, trzeba więc ją dodać do ciągu, $5 = 4 + 1$, $6 = 4 + 2$, $7 = 4 + 2 + 1$, ale **8** trzeba znów dodać... Największa liczba, którą można zapisać na ośmiu paskach, stanowi sumę wszystkich liczb nad paskami, czyli: $128 + 64 + 32 + 16 + 8 + 4 + 2 + 1 = \mathbf{255}$. Jak wygląda jej kod? Wszystkie paski są zaczernione.

system dwójkowy czyli system binarny

2^7	2^6	2^5	2^4	2^3	2^2	2^1	2^0
128	64	32	16	8	4	2	1

Liczba 1945 ma 1tysiąc, 9setek, 4 dziesiątki i 5 jedności.

Skąd wiemy? Bo cyfry stoją na miejscach jedności, dziesiątek, setek, tysięcy...

Takie rzędy mamy w systemie dziesiętnym. A w systemie binarnym? 0 i 1

W tym miejscu zaczniemy w klasie siódmej...

system dziesiętny   system binarny

210   **=DZIES.NA.DWÓJK(D5**

DZIES.NA.DWÓJK(liczba; [miejsca])

system dziesiętny

system binarny

210   **11010010**

=DWÓJK.NA.DZIES(|

10101010

DWÓJK.NA.DZIES(liczba)

system dziesiętny

system binarny

210   **11010010**

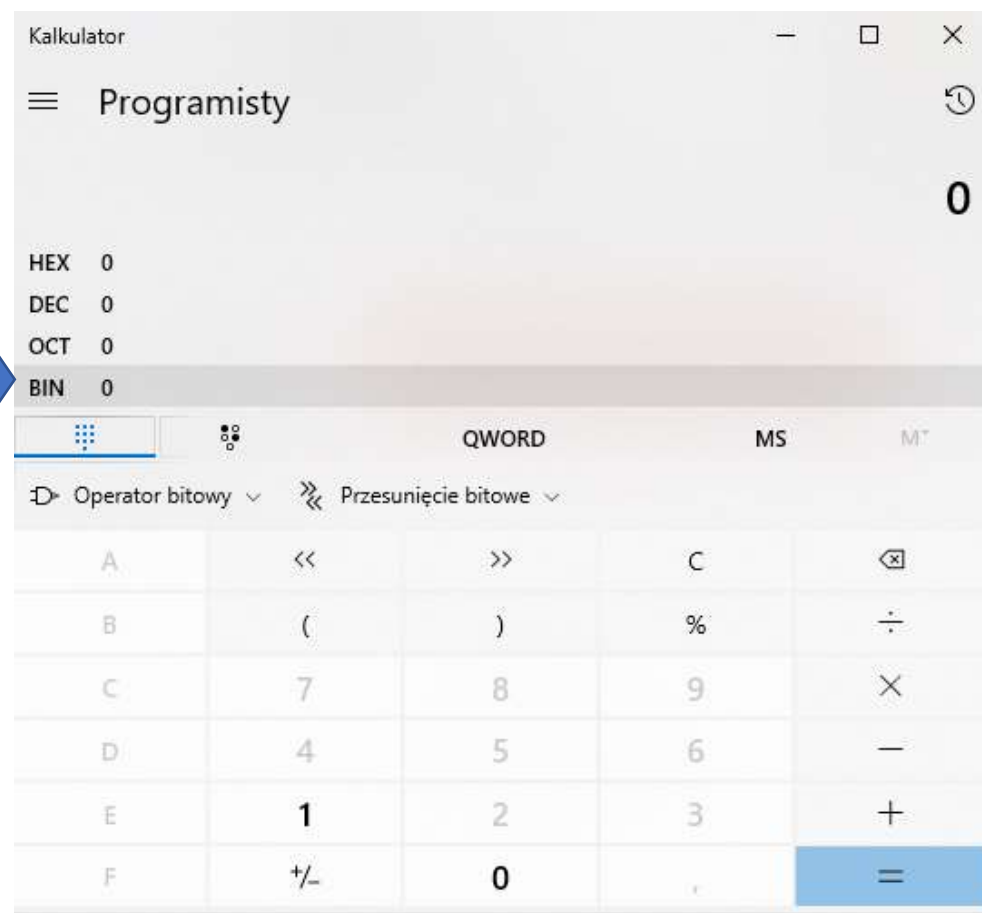
=DWÓJK.NA.DZIES(E7)

10101010

Arkusz zna się na systemach...
umie zmienić wartość z systemu dziesiętnego na binarny i odwrotnie.

Kalkulator? Tak – **widok programisty**

4 systemy do wyboru:
16kowy,
dziesiętny,
ósemkowy i
dwójkowy...

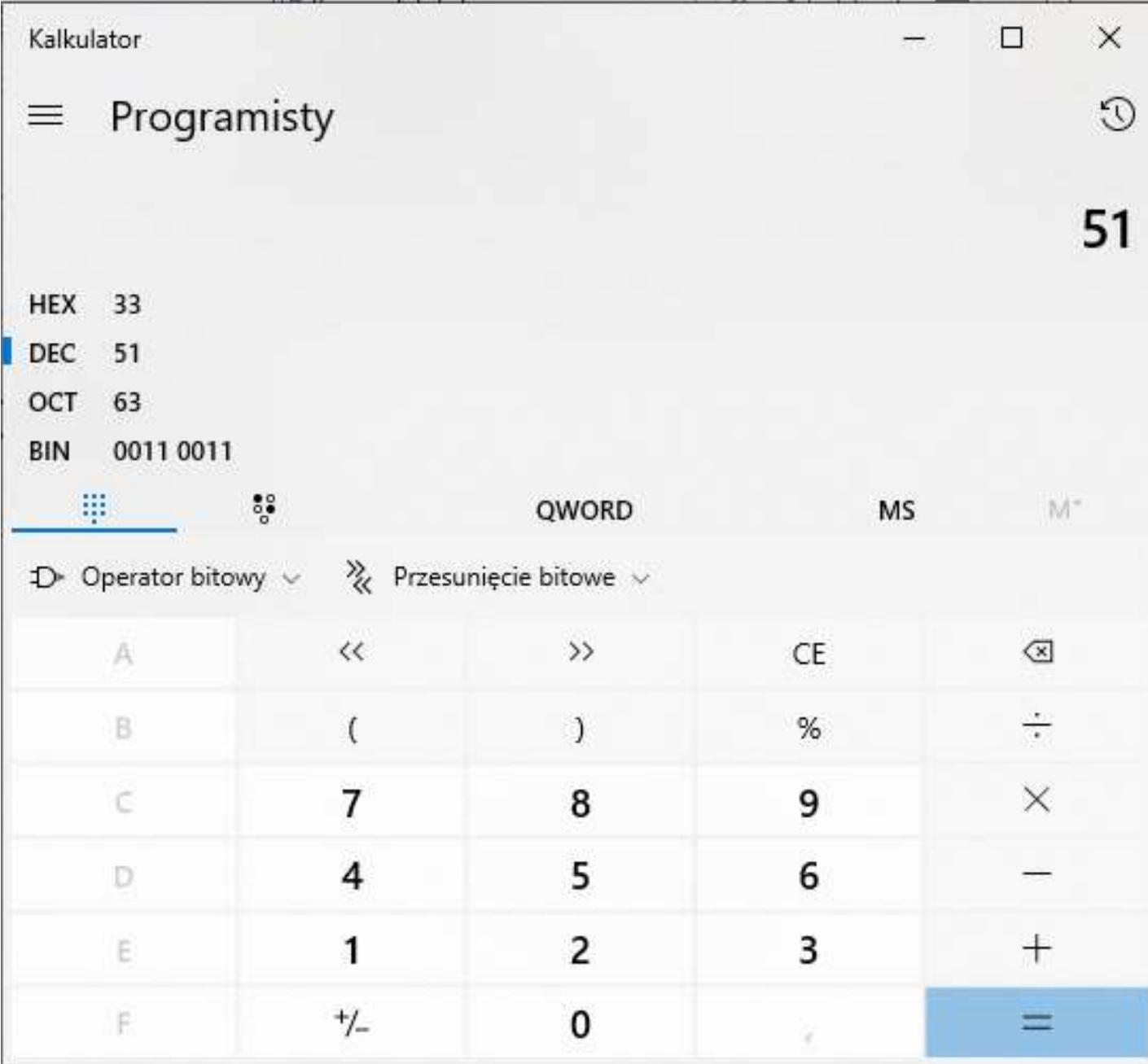

TYLKO **0 i 1**

Dla liczby 51

Przy nazwie systemu
– reprezentacja liczby 51
w każdym z nich

Kalkulator

Programisty

51

HEX 33
DEC 51
OCT 63
BIN 0011 0011

QWORD MS M*

Operator bitowy Przesunięcie bitowe

A	<<	>>	CE	⊗
B	(	)	%	÷
C	7	8	9	×
D	4	5	6	-
E	1	2	3	+
F	+/-	0	.	=

Zastanów się nad takimi zadaniami:

Czarny to 1, zero to biały

Lp.	Zapis liczby w systemie dziesiętnym	Zapis liczby w systemie binarnym
Przykład	0	00000000
Przykład	1	00000001
Przykład	2	00000010
Przykład	5	00000101
A		10100101
b	212	
c		11001100
d	187	
e		00111100
f	99	

rozwiązanie

212

11010100

187

10111011

99

01100011

165

10100101

204

11001100

60

00111100

Jak przyciski myszy i klawisze klawiatury mają na stałe przypisane pewne wartości w kodzie ASCII, tak można się z komputerem „umówić”, na jakie klawisze skrót będzie się reagował i wpisywał wybrany znak

Tablica znaków

Czcionka: Arial Pomoc

!	"	#	\$	%	&	'	(	)	*	+	,	.	/	0	1	2	3	4																																																													
5	6	7	8	9	:	;	<	=	>	?	[	\	]	^	_	~	¡	¢	£	¤	¥																																																										
¡	¢	£	¤	¥	¦	§	¨	©	ª	«	¬	-	®	¯	°	±	²	³	´	µ	¶	·	¸	¹																																																							
º	»	¼	½	¾	¿	À	Á	Â	Ã	Ä	Å	Æ	Ç	È	É	Ê	Ë	Ì	Í	Î	Ï	Ð	Ñ	Ò	Ó	Ô	Õ	Ö	×	Ø	Ù	Ú	Û	Ü	Ý	Þ	ß	à	á	â	ã	ä	å	æ	ç	è	é	ê	ë	ì	í	î	ï	ð	ñ	ò	ó	ô	õ	ö	÷	ø	ù	ú	û	ü	ý	þ	ÿ	Ā	ā	Ă	ă	Ą	ą	Ć	ć	Ĉ	ĉ

Znaki do skopiowania: Wybierz Kopiuj

Widok zaawansowany

U+0041: Wielka litera A

Pamiętaj!

- Po kablu od klawiatury do komputera nie „biegnie” kształt naciśniętej litery, ale kod – troszkę tak, jak sygnał nadany alfabetem Morse'a – z 0 i 1, w „paczkach” po 8em, a „paczek” w systemie 64bitowym będzie również 8....
- Litera A ma kod 65, litera a- 97.... Ale o tym w następnym odcinku :o)

Co do zrobienia? Nic nowego.

- Oczekuję pilnego uzupełnienia zaległych prac.